

442. TILL IDA BÄCKMANN

1896

Utö slott [23] juni 96.

Om jag offerar mitt begär efter alkohol för att få bättre mage, är det ett helt naturligt och förnuftigt offer äfter min mening. Om jag kan simma och hoppar i sjön för att frälsa en drunknandes lif och därunder förlorar mitt eget är det också ett berättigadt offer. Men om någon t.ex. offerar sitt lif, därför att han tror, att en vredgad Gud förlåter andras skuld därför att detta offer sker, tror jag, att han tror galet, likaså de andra, som tro sin skuld borta genom en annans själfuppoffring. Den enda betydelse en själfuppoffring kan ha såsom försonande skuld för andra än själfuppoffraren är väl att den är ett föredöme, som uppmuntrar och visar, hur en själfhjälpare och annanhjälpare bragd går till. Uppfattningen af Kristi lidande och död såsom en betalning af Guds fordran hos de andra människorna förefaller mig obegriplig och allt för krass. Om min skuld är t.ex. feghet, blir jag icke modigare, därför att en annan gjort en hjältegerning, men möjligen därför att jag kan lära mig göra äfter det en annan gjort före. Detta är för ögonblicket (jag är litet matt i tankegången) min mening om offer.

Hvad beträffar hjälpen att försona synder, som ni talar om, kan jag mycket väl tänka mig, att en sådan kan fås i ett annat lif såväl som i detta – sådant sker förmodligen hvar dag, den kloke råder den mindre kloke, den starke tar i ett tag för att hjälpa den svagare med bördan. Man kan ju tänka sig en mäktig hjälpare sådan som Kristus med många medhjälpare såsom alla hans äfterföljare, hvilka oupphörligt äro sysselsatta med detta slags

bistånd – men den där rentvagningen i en annans blod förstår jag inte. Att skaparen af allt, godt som ondt, själf vill hjälpa till att ställa allt tillrätta, hvars upphof han är, tyckes mig absolut nödvändigt att tänka sig. 'C'est son metier', sade Heine på sin dödsbädd. Emellertid är frågan om Guds tillvaro och väsen ännu mycket oklar för mig – har Gud enbart skapat det goda, hur har då det onda kommit till? – har han skapat det onda, hur kan han då vara god? Äller är det onda ett godt? Äller är det två skapare, en ond och en god?

Att det kräfvades årtusenden att ingå i fullkomlighetens tillstånd anser jag rätt rimligt och icke obehagligt håller – det är skönt att segra och gå framåt.

Nu har jag svarat tror jag på edra frågor på mitt vis – så godt jag kan i det dåsiga eftermiddagstillstånd, som jag befinner mig i. (En dålig satsfogning framkallad af nämnda tillstånd).

Det var sannt – ”att se det löjlige i en sak utan att håna” – jajamen hvad det går an, hur skulle man annars kunna hålla så mycket af originaler, hos hvilka de löjligheter man skrattar åt, äro själfva *quinta essentia* af deras älskvärdhet. Det finns t.ex. folk, som kan finna välbehag i att deras vänner skoja med dem, men det kräfvades smak och verklig vänskap för att icke gränsen skall öfverskridas, där det sårande tar vid. Hån och begabberi kan förofrigt möjligen äfven det vara rätt, när man vill ha bort något oberättigadt, men därvid kräfvades nog en samvetsransakning för att icke bli orättvis och onödigt plågsam. Allting t.o.m. mord kan möjligen vara rätt på något sätt – men jag vill icke ge mig längre ”jenseits des bösen und guten” för närvarande. Ni kunde ta mig på orden och det vill jag inte. Dessutom vill jag inte predika vishet för er. Sådant räknar man väl hälst ut själf.

Min syster hälsar så rysligt mycket och tackar för brevet.

Er vän
Gustaf Fröding,
Slotsherre.